

Сітко А. В.,

orcid.org/0000-0003-0071-038Xкандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології і перекладу
Національного авіаційного університету

Семигінівська Т. Г.,

orcid.org/0000-0002-6791-0397кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології і перекладу
Національного авіаційного університету

Струк І. В.,

orcid.org/0000-0002-8128-0205кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології і перекладу
Національного авіаційного університету

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ТЕКСТІВ ЖАНРУ НОН-ФІКШН

Анотація. Статтю присвячено дослідженню стратегій відтворення літератури нон-фікшн на матеріалі творів Ханни Арентс та їх українських перекладів, мовознавчих стратегій автора та впливу наміру автора на стратегію перекладу. Мета розвідки визначається важливістю дослідження як особливостей текстів жанру нон-фікшн так і їх перекладу. Під час дослідження було використано такі твори жанру нон-фікшн: «Банальність зла. Суд над Айхманом в Єрусалимі», «Джере-ла тоталітаризму» та «Між минулим і майбутнім».

Нон-фікшн є особливим феноменом сучасної белетристики, який поєднує особливості травелогу, психологічної і філософської прози. Література нон-фікшн знаходиться у динамічному розвитку, відкрита для трансформацій, оновлень і перебудов, має досить рухомі межі та своєрідну специфіку у стильовому оформленні та взаємодії з іншими жанрами. Відповідно до концепції семантичного перекладу, переклад літератури нон-фікшн визначається взаємодією двох стратегій: стратегії орієнтування на спосіб вираження у цільовій мові (доместикація), і стратегії орієнтування на збереження особливостей вихідної форми вираження (форенізація).

У перекладах нон-фікшн можна виділити два основні типи перекладацьких проблем: 1) проблеми розуміння оригіналу; 2) проблеми передачі цільовою мовою. Стратегії перекладачів, відповідно, варіюються залежно від того, вирішуються проблеми розуміння чи проблеми передачі – це може бути стратегічно зумовлена форенізація чи доместикація або ж спрощення тексту задля просвіти читача перекладу. Проведений аналіз засвідчив, що для перекладу текстів нон-фікшн з числа факторів, що визначають вибір стратегії перекладу, найбільше значення мають мета перекладу, тип тексту, що перекладається, і характер передбачуваного реципієнта перекладу.

Ключові слова: література нон-фікшн, перекладацькі стратегії, адаптація, доместикація.

Постановка проблеми. ХХ століття було плідним у розвитку засад перекладу, але, на жаль, не усі види літератури отримали рівноцінну увагу з боку дослідників. Зокрема, від-

чтуну теоретично-практичну прогалину з погляду розроблення й апробації методик порівняльно-зіставного аналізу текстів оригіналу й перекладу становить «література факту», яку ще називають документальною літературою, «фактографічною літературою», «нефікційною літературою», літературою *nonfiction*, тобто невигаданою літературою про реальність [1]. Тим часом, особливості текстового наповнення вирізняють роботу перекладачів у цій царині літератури на тлі загального процесу перекладу, спонукають до використання прийомів, актуальних для іншомовного відтворення тільки цього виду «документованої» творчості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зацікавленість літературою «нон-фікшн» спостерігається в лінгвістичному перекладознавстві останніх років, вона дедалі частіше стає об'єктом досліджень у наукових працях (І. Акінішина, О. Дацок та ін.), однак є ще багато лакун, як у теорії, так і в практиці. Тож актуальною залишається проблема теоретичного осмислення питань «нон-фікшн». Зокрема, немає узгодженості у термінологічному визначенні документальної літератури чи нон-фікшну, що викликає низку інших дискусійних і спірних моментів. Так, у літературознавчих словниках, довідниках дуже довго уникали визначення цих термінів, позитивна динаміка у цьому напрямі почалася із двотомної «Літературознавчої енциклопедії» Ю. Коваліва (2007 р.), де він подав стислі статті «Документ» і «Документальна література», однак, як стверджує Н. Колошук [2, с. 215–223], вони викликають більше запитань, ніж дають відповідей. Термін *nonfiction* / «нефікційна література» в науковому обігу українських дослідників довго був відсутнім. А в зарубіжному літературознавстві (Італії, Великій Британії, США, Канади, Австралії тощо) вчені давно послуговувалися поняттям «nonfiction». Визначення «література факту» широко вживане в польському літературознавстві як аналог вітчизняній дефініції «документальна література» та світовій «nonfiction». У новітніх словниках подається таке поняття «нон-фікшн» – це прозовий літературний твір, який

є ні романом, ні повістю, ні оповіданням; ділова чи критична проза [3]. У сучасному літературознавстві нон-фікшн називають «особливим літературним жанром», «художньо-публіцистичним жанром літератури»; досить поширеною є думка, що документалізм – це творчий напрям, жанр і стиль (П. Акройд, Б. Бойд; О. Галіч та ін.). Зрозуміло, що існує тісний зв'язок між жанром, літературним напрямом і стилем, однак ці поняття не тотожні, вони потребують чіткої диференціації і конкретизації. Такі дефініції нон-фікшну в дослідницькій рецепції не прояснюють ситуацію, а ще більше її ускладнюють.

Мета роботи. Справедливим вважаємо твердження, що найважливішою ознакою жанру нон-фікшн «є автобіографічність, яка безумовно є максимально наближеною до реальних фактів та чіткого їх розподілу відповідно до історичного контексту, у її мовному аспекті, що знаходить відображення в різноманітності словесних рядів. Таким чином, література нон-фікшн поєднує в собі елементи різних стилів, елементи різних текстів-джерел, а також мовні засоби публіцистичності та документальності. Все це формує жанр нон-фікшн і мовну структуру образу оповідача в жанрі нон-фікшн, а відтак породжує перекладацькі труднощі» [4, с. 97]. Мета статті полягає у визначенні особливостей перекладу нон-фікшну у сучасній американській белетристиці та окресленні його специфічних рис у творах видатної письменниці, історика та філософа Ханни Арендт у жанрі «нон-фікшн», які виконані у період з 2002 по 2011 рр. Це й визначає наукову необхідність пропонованої розвідки.

«Нон-фікшн» як стиль американської документалістики. Головний принцип «нон-фікшн» – «максимум правдивості не тільки щодо самого змісту, але й у всіх деталях, документальності побудови окремих сцен, природність, діалогів тощо» [5, с. 175]. Деякі дослідники (до прикладу В. Шкловський) трактують «нон-фікшн» як «встановлену єдність певних стильових явищ, перевірених у своєму поєднанні досвідом, як вдалих, що володіють певним стильовим забарвленням і цілком сприймаються як система. Система ця часто визначається від самого початку налаштуванням через назву твору [6, с. 147]. Таке формулювання відіграє важливу роль передусім для читача. Реципієнт точно знає, що він отримує – роман, повість чи поему. Оскільки «нон-фікшн» притаманна певна стилістично-жанрова неоднорідність, його розглядали з різних рецептивних перспектив.

В основі «нон-фікшн» лежать чотири основні прийоми, визначені Т. Вулфом, згідно з якими автори у своїх текстах використовують специфічну лексику, діалоги, а також факт – як обов'язковий компонент даної структури. У цій розвідці ми розглядатимемо «нон-фікшн» як стиль американської документалістики ХХ століття та спробуємо проаналізувати особливості його перекладу в українській культурі.

Найближчим контекстуальним синонімом до «нон-фікшн» вважаємо *документальна проза, художня репортажистика, література факту, документальний роман*. У літературі нон-фікшн кожен інформаційний компонент (лексико-семантичний, культурологічний та експериментальний) має мовне оформлення. Знаряддя мислення виступає мова, яка виникає одночасно зі свідомістю і мисленням, стає безпосередньою дійсністю думки, своєрідною оболонкою мислення, що чуттєво сприймається, забезпечуючи людській думці реальне існування, а отже, бере участь не тільки у оформленні думки, але й у самому процесі її формування [7, с. 20]. Представлення предметів, явищ, фактів ситуацій дійсності, ціннісних орієнтирів, життєвих стра-

тегій і сценаріїв поведінки в мовних знаках називають мовною картиною світу [8, с. 305]. Дослідження мовної картини світу, що реалізується у текстах нон-фікшн, передбачає перш за все аналіз фактичної інформації, і, відповідно, одиниць лексичного рівня мови. Такий аналіз проводиться з метою визначення різних концептів і їхньої репрезентації у мові перекладу задля уникнення перекладацьких помилок.

Лексико-семантичні аспекти літератури нон-фікшн. Основною текстотвірною потенцією мовних засобів жанру нон-фікшн є їх смислова функція. Їх автор вводить зумисне у тканину художнього тексту, щоб розповісти, поділитися досвідом, констатувати та/або просто інформувати читача. Необхідними умовами збереження форми та смислу мовних одиниць є те, що, «по-перше, перекладач розпізнає прийоми і тактики, які автор використовує для створення стилістичної одиниці, по-друге, відшукує та підбирає подібні стилістичні елементи для відтворення первинного семантичного значення у друготворі» [9].

Особливий інтерес для дослідження крос-культурного характеру літератури нон-фікшн викликають лексико-семантичні аспекти, зокрема запозичення, оскільки вони можуть ускладнити роботу перекладача. Запозичення, як процес, це – звернення до лексичного фонду інших мов для визначення нових понять і предметів, до того ж часто самі ці поняття і предмети разом з їх назвами засвоюються від інших народів. Запозичені слова або інтернаціоналізми привносять з іншої мови новий елемент (незнайоме звучання, незнайоме написання) і тому, як правило, є стилістично маркованими [10, с. 812].

З погляду етимологічної належності у перекладі запозичена суспільно-політична лексика значною мірою представлена іншомовними словами – інтернаціоналізмами, вкрапленнями, екзотизмами та їх кальками. Майже вся інтернаціональна за формою політична лексика і фразеологія має адекватні відповідники в українській мові, тому у більшості випадків перекладачі Х. Арендт використовують оригінальне слово чи вираз англійською, німецькою або латиною без транслітерації, а лише потім експлікують його або добирають український відповідник.

У теорії та практиці перекладу інтерференція тлумачиться в лінгвальному плані, як помилка, яка полягає у вживанні в мові перекладу мовної одиниці, характерної для мови оригіналу. Міжмовні ідентифікації відбуваються, коли мовець прирівнює одиниці однієї мови до одиниць іншої з огляду їхньої схожості за формою, за дистрибуцією, або й тим і іншим. У випадку повної симетрії контактуючих мов, коли фрази, які породжені системою мови оригіналу, випадково опиняються відповідними до норм мови оригіналу, можливе так зване позитивне перенесення – збіг норм обох мов, але якщо цього не відбувається, то інтерференцію, тобто певне уявлення перекладача про семантичну структуру іншомовної лексичної одиниці, що визначається також як пастка внутрішньої форми, в якій лексична одиниця мови перекладу ототожнюється з лексичною одиницею іноземної мови на підставі подібності їх внутрішньої форми і всупереч розбіжності їх конотативного значення стає причиною руйнування авторського задуму [15].

Проблеми перекладу літератури нон-фікшн. Принцип семантичної еквівалентності за рахунок максимально точного відтворення асоціативних особливостей оригіналу передбачає відповідність тексту оригіналу. Перекладачам текстів Х. Арендт важлива семантично точна інтерпретація, яка може досягатися

необхідними нечисленними лексичними, морфологічними і синтаксичними трансформаціями.

Перекладачі також намагаються дотримуватися принципу збереження національної своєрідності твору. Це досягається установкою на формальну еквівалентність, покликану виявити мислення іншої культури. Характерною є тенденція до максимального обмеження свободи перекладача як посередника між письменником і читачем. Очевидним також є високий ступінь адаптації матеріалу національним особливостям культури перекладу. Перекладачі намагаються наблизити читача до перекладу, вводючи необхідні описові і пояснювальні елементи.

Ще одну проблему перекладу становить багатозначність більшості англійських філософських термінів, які, безпосередньо притаманні літературі нон-фікшн. До прикладу, Х. Арендт у своїх творах розділяє поняття, які ми в українських перекладах розглядаємо просто як «панування» або «володарювання», а саме підкорення однією людиною інших. Зокрема: *“Power corresponds to the human ability not just to act but to act in concert. Power is never the property of an individual; ... When we say of somebody that he is “in power” we actually refer to his being empowered by a certain number of people to act in their name. The moment the group, from which the power originated to begin with (potestas in populo, without a people or group there is no power), disappears, “his power” also vanishes”* [16]; – *«Влада відповідає людській схильності до дії, до злагодженої дії... Коли ми говоримо про когось, що він «уповноважений», ми насправді маємо на увазі його відповідальність перед певною кількістю людей діяти від їх імені. У той момент, коли група, від якої влада виникла з самого початку, зникає, «його влада» також дорівнює нулю»* [17].

В українському варіанті перекладач тяжіє до спрощення тексту, зокрема до менш розгалуженого синтаксису та коротших речень, заміни застарілої лексики більш сучасною та простішою (пор.: *empowered – діяти від їх імені*). Так само перекладач використовує синоніми, описовий переклад, або вилучаючи слова з тексту. У даному випадку слід дотримуватися авторського задуму та використовувати тавтологію першоджерела, або, принаймні, залучати спільнокореневі деривативи. Зазвичай синонімічний або описовий переклад застосовується у випадках, коли палітра можливостей мови-реципієнта не дозволяє перенести у вихідний текст багатство авторського задуму, але в цьому випадку слід використати слова зі складовою «влада»: *всевладний, владика, владарний, владний, повновладний, владарювання* тощо. Влада майже отожднюється зі свободою у текстах нон-фікшн Х. Арендт. Свобода є аналогом безвладдя, є ініціативним поштовхом та основоположним акордом. Свобода як демонстративний акт і влада відповідають одна одній як дві сторони одного предмета. Політика і влада є творчими стихіями у Х. Арендт, саме тому необхідно творчо підійти до їх перекладу.

Динаміка владних відносин, підкорення та «обмеженого» насильства простежуються в Х. Арендт у трактуванні понять *authority* та *violence*: *“Authority, relating to the most elusive of these phenomena and therefore, as a term, most frequently abused, can be vested in persons—there is such a thing as personal authority, ... Its hallmark is unquestioning recognition by those who are asked to obey; neither coercion nor persuasion is needed”* [13]; – *«Авторитет, який визначає найбільш невидимий з цих феноменів, й тому часто є приводом для зловживання мовою, може поширюватись на людську особу ... Його головна властивість полягає в тому, що ті, чие підкорення здобуто, визнають його без-*

застережено. У цьому разі зовсім не потрібно примушувати чи переконувати...» [14]. – *“other means of coercion must be found, and here again coercion through violence must be avoided political life as the Greeks understood it is not to be destroyed”* [13]; – *«треба знайти інші засоби примусу, і для цього, знову ж таки, треба уникнути примусу через насильство, щоб не зруйнувати політичне життя, як його розуміли греки»* [14].

Термінологічна комісія Держспоживстандарту радить вживати терміни-новотвори, на кшталт *примус*, які повністю відповідають вимогам. Створити та вживати такі нові терміни дозволяє основоположний стандарт, згідно з яким потрібно користуватися усталеною лексикою, наявною в академічних словниках, за стандартизованою науково-технічною термінологією, визначеною стандартами на терміни і визначення понять, але, якщо потрібних слів (термінів) немає, їх можна утворити за правилами українського словотворення. Крім того, відмежування авторитету і будь-якого прояву сили (за Х. Арендт: ортодоксального від еретичного) є дуже важливим, бо авторитет не зможе впливати, запевняти або прославляти здоровий глузд, якщо підпадає під вплив насильства. Інституціоналізована влада часто надягає маску авторитету, вимагаючи прямого і беззастережного визнання; коли ж визнання немає – жодне суспільство не змогло б функціонувати.

Той факт, що перекладачі не мають чіткої установки щодо системи відтворення синтаксису (то його спрощення, то перенесення складних структур мовою перекладу) спотворює сприйняття. На нашу думку, слід дотримуватися форенізації щодо перекладу оригінального синтаксису. Таким чином, зберігається складність та заплутаність ідей літератури нон-фікшн.

Загалом, для належного перекладу нон-фікшн перекладачеві слід відчувати ті моменти, коли текст вимагає прямих відповідників, а коли необхіднішим буде застосувати доместикацію в перекладі та збагатити тим самим вторинну мову. *“Violence, ... is distinguished by its instrumental character. Phenomenologically, it is close to strength, since the implements of violence, like all other tools, are designed and used for the purpose of multiplying natural strength until, in the last stage of their development, they can substitute for it”* [11]; – *«Насильство [...] відрізняється [...] своїм інструментальним характером. З феноменологічного погляду, воно належить могутності, оскільки його інструменти, як і інші знаряддя, сприймаються і використовуються для того, щоб примножити природну могутність аж до останньої стадії їхнього розвитку, коли вони здатні її замінити»* [12].

На думку Х. Арендт, якщо *насильство* виконує ту саму функцію, що й *авторитет*, а саме, змушує людей підкорятися, тоді насильство і є авторитетом у цій політичній площині. *Насильство* ж як таке письменниці взагалі відкидає за межі політичного простору, обґрунтовано вважаючи, що жорстокість неможливо висловити вербально, будь-яка промова залишається без слів, стикаючись з жорстокістю. Засоби насильства знищують *владу*, але не мають достатньо *авторитету* для створення нової *влади*, саме тому в перекладах необхідно приділити увагу розбіжності цих понять та відділенню одного від іншого: *“Strength unequivocally designates something in the singular; an individual entity; it is the property inherent in an object or person and belongs to its character, which may prove itself in relation to other things or persons, but is essentially independent of them. The strength of even the strongest individual can always be overpowered by the many, who often will combine for no other purpose than to ruin strength precisely because of its peculiar independence”* [13]; – *«Сила однозначно*

позначає якийсь єдиний, індивідуальний об'єкт; це властивість об'єкту або особи і належить його характеру, який може проявлятися відносно інших речей або осіб, але суттєво незалежний від них. **Сила навіть найсильнішої людини завжди може бути переборена багатьма, котрі часто об'єднуються для руйнування сили саме через її своєрідну незалежність»** [14].

Як могутність, так і сила використовуються для позначення відносин, що виникають між людиною та іншими людьми, людиною та суспільством, між різними суспільствами. Вони також можуть означати засоби, завдяки яким одна людина панує над іншими. При перекладі важливим є зрозуміти стилістичне забарвлення відповідних термінів у поданому контексті та відтворити у перекладі належним чином.

Зазначені поняття загалом розділяються перекладачами лише через те, що письменниця дає кожному з них чітке визначення та розмежує сфери впливу кожного з підвидів влади як такої. Однак, у інших перекладах творів Х. Арендт кожне з цих понять зустрічається в контексті влади або панування та підпорядкування і перекладається залежно від контексту, а не відповідно до наведених самою Х. Арендт оригінального змісту та визначень. При цьому слід зауважити, що семантика лексем усіх мов у відповідних лексико-семантичних відношеннях досить близька, і відмінності виражаються у більшості випадків лише у відтінках значення або в уточнювальній семі.

Висновки. Таким чином, підводячи підсумки, можемо стверджувати, що процес семантичного перекладу текстів нон-фікшн Х. Арендт є природною взаємодією двох стратегій: стратегії орієнтування на спосіб вираження, прийнятий у цільовій мові (доместикація), і стратегії орієнтування на збереження особливостей вихідної форми вираження (форенізація). Відтак, відтворюючи літературу жанру нон-фікшн, як у вузькому так і в широкому контекстах, потрібно пам'ятати, що різноманіття рівнів та жанрів вжитих у тексті «не є випадковими, недоречними чи непотрібними. Вони – це гора. Її вершина далека і недосяжна, а шлях сходження тернистий і сповнений таємниць та несподіванок. Опинившись біля підніжжя, перекладач мусить гідно продовжувати свій шлях і лише від його наполегливості, клопітливості та терпіння залежить, чи помилується читач краєвидом жанрового різнобар'я, чи ж обмежиться буденним і звичним спогляданням «пригірських пейзажів» [4, с. 98].

Література:

- Колінко О.П. Нон-фікшн як особливий феномен сучасної белетристики. URL: http://www.vestnikphilology.mgu.od.ua/archive/v24/part_2/24
- Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К. : Академія, 2007. Т. 1. 624 с.
- Етимологічний словник української мови. URL: <http://ukraineclub.net/etymologichnyii-slovnuk-ukrainskoi-movy>
- Воротченко В.О., Сітко А.В. Нон-фікшн як особливий феномен лінгвістичного перекладознавства. *Modern philological research: a combination of innovative and traditional approaches*: Conference Proceedings, April 27–28. Tbilisi: Baltija Publishing, Sulkhan-Saba Orbeliani Teaching University, 2018. P. 96–99.
- Льченко С.М. Український художній репортаж: Донбас, Лаос, Стрій, Китай. Читомо. 2014. URL: <http://www.chytomo.com/ukrainskij-xudozhnij-reportazh-donbas-laos-strij-kitaj>
- Скнаріна О.М. Константні риси документально-художньої прози. *Волинь філологічна: текст і контекст*. Луцьк : Вежа, 2008. Вип. 6. С. 139–148.
- Sweetser E. From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. *Cambridge Studies in Linguistics*. Cambridge : University Press, 1991. 188 p.
- Toury G. *Descriptive Translation Studies and Beyond*. PA : John Benjamins Publishing, 1995. 311 p.
- Сітко А.В., Струк І.В. Адекватність і еквівалентність у перекладі мовних особливостей: *Sciences of Europe*. Praha, 2016. URL: <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/24368>
- Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К. : Академія, 2007. Т. 1. 624 с.
- Arendt H. The Origins of Totalitarianism. URL: <http://spot.colorado.edu/~vanders/psci2004/arendt.pdf>
- Арендт Х. Джерела тоталітаризму / Пер. з англ. В. Верлока, Д. Горчаков. URL: <https://krytyka.com/ua/reviews/dzherela-totalitaryzmu>
- Arendt H. Between Past and Future: Six exercises in political thought. URL: <http://bookre.org/reader?file=795096>
- Арендт Х. Між минулим і майбутнім / Пер. з англ. В. Черняк. URL: <http://translation.philosophy.ua/library/mizh-minulim-i-maybutnim>
- Harding L. Poland's ace reporter Ryszard Kapuściński accused of fiction-writing. *The Guardian*. URL: <http://www.theguardian.com/world/2010/mar/02/ryszard-kapuscinski-accused-fiction-biography>.
- Arendt H. Eichmann in Jerusalem: A Report on the Banality of Evil. URL: [http://dl.lux.booksee.org/_as/\[Hannah_Arendt\]_Eichmann_in_Jerusalem_A_Report_on\(BookSee.org\).epub](http://dl.lux.booksee.org/_as/[Hannah_Arendt]_Eichmann_in_Jerusalem_A_Report_on(BookSee.org).epub)
- Арендт Х. Банальність зла. Суд над Айхманом в Єрусалимі / Пер. з англ. А. Котенко. К. : Дух і Літера, 2013. 367 с.

Sitko A., Semyhinivska T., Struk I. Peculiar features of rendering non-fiction literature

Summary. The article highlights the strategies of rendering non-fiction literature on the basis of the Works by Hannah Arendt and its Ukrainian translations, linguistic strategies of the author and the interdependence between the author's aim and the choice of translation strategies. The topicality of this research is determined by the importance of studying non-fiction texts peculiar features and its rendering into Ukrainian. The examples of her non-fiction texts, "Eichmann in Jerusalem: A Report on the Banality of Evil", "Origins of Totalitarianism", "Between Past and Future: Six exercises in political thought" have been studied.

Non-fiction is viewed as a phenomenon of communication, which reflects national, cultural and gender traditions and is considered as the interaction of the representatives of different linguistic identities. According to the concept of semantic translation the non-fiction text translation is a natural interaction of two strategies: the strategy of orientation on the way of expression, which is adopted in the language, and the strategy of orientation to preserve the peculiar features of the original form expression.

While translating non-fiction by H. Arendt, two main types of translation problems the authors distinguished: 1) the problem of understanding the source text; 2) the problems with the target language interpretation. Translators' strategies, respectively, vary depending on whether the problem of understanding or the problem of transfer is being solved – this can be strategically conditioned by formalization or domestication or simplification of the text in order to educate the reader of translation. It was determined to achieve the equivalence and adequacy the translator must skillfully apply translation strategies, taking into account not only the impact of cultural and linguistic environment, but the aim of the source and the target texts.

Key words: non-fiction literature, translation strategies, adaptation, domestication.